

A TÁVMUNKARÓL

A Civil Rádió beszélgetése

A távmunka elsőként az Egyesült Államokban terjedt el, ahol a technológiai fejlődés először érte el azt a szintet, hogy a munkavállalók ezrei, mára már milliói számára valósággá válnon az otthonról vagy a helyi telepházból végzett munka lehetősége. Jelenleg az Egyesült Államokban mintegy 15 millió távmunkást tartanak számon. A fejlődés mintegy húsz éve folyamatos, és a trendek további felívelést jeleznek. Az elkövetkezendő évtizedre a távmunka szakértői és független kutatóintézetek egyaránt a távmunka globális elterjedését jósolják. Ezt egyébként a tvmunkainfo.hu oldalon találtuk, ahol még további információ is szerezhető a távmunkáról.

Vendégem Holler Lajos, a Megváltozott Munkaképességűeket Foglalkoztatók Országos Szövetségének elnöke.

– Szervusz, köszöntelek.

– Szervusz, jó napot kívánok a hallgatóknak.

– Hát, itt az USA-ról volt szó, ahol már millióra tehető azoknak a száma, akik a távmunkában részt vesznek. Magyarországon hogy látod, nyilván itt milliós számról még nem beszélhetünk. Közelítünk már valamennyire az Egyesült Államok szintjéhez?

– Nem, nem közelítünk, még az elején vagyunk egy hosszú útnak. Mára talán Magyarországon már elért arra a szintre az informatika és a telekommunikációs fejlettség, hogy a távmunka kitörési pontot jelenthessen a szociálisan hátrányos helyzetű emberek számára, a megváltozott munkaképességűek számára. Az esélykülönbségek kiegyenlítésére lehetőséget nyújthat. Mi, azt hiszem, a magunk részéről abban fogunk tudni sokat tenni a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásának elősegítésére, hogyha ezt a folyamatot látjuk és érzékeljük, hogy ez most kezdődik, itt konjunktúra mutatkozik. Akkor egy ilyen alulról jövő kezdeményezésként a foglalkoztatók összefognak és jelzik azt, hogy mi itt az elején már igenis együttműködni kívánunk, részt akarunk venni ezekben a folyamatokban. Hogy ne járjunk úgy, mint ahogy jártunk az elmúlt tizenegynéhány évben, hogy bizonyos kezdeményezések még az elején borzasztó jó üzletnek mutatkoztak, de mivel nem volt meg a csatlakozásunk, nem volt meg az összefogás, így sok esetben lemaradtunk nagyon jó lehetőségekről. Most elmondhatjuk nyugodt szívvel, hogy az első lépésekkor, akkor, amikor már érett a helyzet arra, hogy itt a távmunka elterjedjen, kibontakozóban van, mi most jelentkezünk, egy új összefogást gyakorolunk a foglalkoztatói oldalról. Várjuk azt, hogy ez az összefogás milyen fogadtatásra talál.

– A foglalkoztatók, tehát a munkaadók szeretik a távmunkát? Megbarátkoztak már ezzel a lehetőséggel?

– Hogy a munkáltatók és a nagyobb vállalatok mennyire bátrak már, mennyire érzik azt, hogy az adatokat biztonságosan lehet áramoltatni, közlekedtetni, ezekről én így – informatikában én nem vagyok szakértő – nem merek nyilatkozni. Én azt gondolom, hogy itt is nagyon sok kérdés van még a munkáltatói oldal részéről. Az, hogy hogyan lehet biztonságosan kiadni munkát pénzintézetek, önkormányzatok részéről.

– Igen, ezt hallottam korábban, hogy valószínűleg a Munka Törvénykönyvét is módosítani kell.

– Így igaz, most már második alkalommal egyeztetnek a

kormányzati oldalról mindent, ami a jogszabályi változtatáshoz szükséges. Munkajogi kérdésekre gondolok itt elsődlegesen; illetve gondolom, az adatvédelmi törvény is kell majd, hogy ezzel kapcsolatban bizonyos változásokat beépítsen.

– A beszélgetésünk előtt említetted, hogy azért a szervezetek nagyon fontosnak tartják a távmunkát, két konkrét programot is említettél.

– Igen. 1996 óta a Megváltozott Munkaképességűeket Foglalkoztatók Országos Szövetsége közel száz megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató gazdasági társasággal működik együtt, és jellemzően mindig próbáltunk új kezdeményezésekkel megjelenni. Korábban egy védjegy bevezetését kezdeményeztük, amely megkülönbözteti azokat a termékeket, amelyeket megváltozott munkaképességűek gyártanak. Jó értelemben arra gondoltunk, hogy ez az ő pozícióikat erősítheti. Most pedig egy teljesen új, a távmunka elterjedését, a megváltozott munkaképességűek munkához jutási esélyét javítandó egy távmunka információs pont hálózat kialakításába kezdünk. A Távmunka Információs Pont Irodahálózatot megváltozott munkaképességűeket foglalkoztató vállalkozások indítják el, kifejezetten azzal a szándékkal, hogy ők alulról jövő kezdeményezésként az önkormányzat irányában egyfajta szolgáltató tevékenységet végezzenek, hogy minél nagyobb számban a megváltozott munkaképességűek be tudjanak kapcsolódni a távmunkába. Ezekén a távmunka információs pontokon keresztül tudjanak informálódni egyrészt a pályázati lehetőségekről, másrészt arról, hogy milyen munkalehetőségek vannak a munkaerő-piaci oldalról, harmadrészt pedig arról, hogy ha bármilyen segítségre van szüksége a távmunkát végzőnek, ami a munkahelyről kikerülve adódhat, akkor a távmunka információs pontot felhívja, az azonnal ott van, és ingyenes információs segítséget fog neki nyújtani.

– Ez egy konkrét tapasztalat volt, amiért úgy gondoltátok, hogy meg kell alakítani ezt az információs központot?

– Igen, mert a gyakorlat azt mutatta korábban, hogy akinek nincs íróasztala, annak nincs munkahelye. Tehát ilyesmire gondolok, hogy ha valaki távmunkavállalóvá vált, akkor egyik pillanatról a másikra úgy érezte, hogy kikerül abból a munkahelyi közegből, abból a csapatból. Elszakad, és akkor jönnek a kételyek, hogy hát akkor ő már annak a csapatnak tagja-e egyáltalán. A távmunka információs pont nyilván nem tudja azt a munkahelyi miliőt, légkört biztosítani, de olyan pluszokat tud adni lelki értelemben, hogy gyakorlati kérdésekre választ tud adni. Hogy hova forduljon, mit csináljon, ha adott esetben a munkaadó cégtől már nem tud támogatást vagy segítséget kapni.

– A másik program, az egy ún. távmunka-csomag. Nekem úgy tűnik, bár én laikus vagyok a témában, mintha egyfajta információs halmaz lenne, hiszen csomag a neve. Ezt jól értem?

– Olyan sok csomag volt, és mi is picit féltünk tőle, mennyire lesz ez majd jó név, be tud-e ez így országosan a köztudatba kerülni. A távmunka információs pontról jók a visszajelzések, a Távmunka Információs Csomag pedig most formálódik, feltöltés alatt áll. Mi úgy gondoltuk, azt láttuk, hogy a távmunka magyarországi elterjedéséhez a különböző multik, különböző nagyvállalatok informatika, telekommunikáció területén nyújtottak segítséget. Kedvező árat biztosítottak egy számítógéphez,

picit olcsóbban adták a telefont a távmunkát végzőnek. Mi úgy gondoltuk, hogy összeállítanánk egy csomagot. Lenne benne számítógép, telefon; olyan íróasztal és munkaszék, ami az Európai Unióban szabványos: ergonomiailag is tesztelt, az egészséget nem károsítja a sok ülőmunkánál. Garanciális oldalról is, ha valaki ezt a távmunka-csomagot megvásárolja majd, arra gondoltunk, olyan számítógépek kerüljenek a csomagba, amelyek tüzebiztosak, garanciális szervizoldalról: 24 órás szerviz áll mögötte. A megváltozott munkaképességű, ha pályázati úton vagy saját erőből létrehoz egy távmunkahelyet, és akkor azzal találkozhat, hogy várja a szervizt, nem jön, a munkáját viszont teljesítenie kell, a Pannon GSM-hez fordulhat, amely mint telekommunikációs szolgáltató nagyon jól fogadta ezt a kezdeményezést, élére állt. Nagyon komoly szolgáltatási kedvezménnyel (árkedvezménnyel) kívánja támogatni a távmunka magyarországi elterjesztését.

– Ez mit jelent, ez a támogatás?

– Ez azt jelenti, hogy a szövetségünkön keresztül, hogy ha ebbe a távmunkacsomagba a Pannon GSM nyújtja a telekommunikációs szolgáltatást, akkor korábbi árakhoz képest jelentős kedvezményt biztosít a Pannon GSM, a percdíjakra gondolok.

– Igen, mert általában az szokott felvetődni problémaként, hogy elég magasak a kommunikációs költségek, és nem mindenki tud egy ADSL-t megfizetni.

– Ez a kezdeményezés erről szólna, hogy a számítógépes oldalról nagyon kedvező árat adnának, a telefonálás költsége jelentősen csökkenne, telefonálás oldaláról, a Nokia is kedvezményt biztosít, a kedvezményeket a távmunkás egy csomagban tudja megkapni. Ebben nagyon jó lehet, hogy most arra haladunk, hogy az Informatikai Minisztérium, a Foglalkoztatási Minisztérium részéről igen intenzív támogatása van a távmunkának. A pályázati eszközökből a megváltozott munkaképességű egy távmunka-csomagot szeretne megpályázni, de a pályázati érték nem elég a csomag megfizetéséhez, akkor a visszaradót összeghez neki valahogy teljesíteni kell. Eddig a számítógépet részletre tudta vásárolni, a telefont részletre vásárolta, az asztalt részletre vásárolta, s ezeknek a törlesztő részletét kellett fizetnie hónapról hónapra.

– Akkor ez egy házi vállalkozás szinte, hiszen rögtön egy befektetéssel indul.

– Így igaz, ahogy mondod, és most tulajdonképpen, amit nem tud elérni, a visszaradót összeget egy pénzügyi hitelező neki a csomaghoz. Nem háromfelé tartozik, nem három helyen kell ügyintéznie, hanem egy csomagban van mindaz, amire szükség van, tehát ilyen értelemben pénzügyileg könnyebb a finanszírozása, könnyebb a garanciális elemek számonkérése a szolgáltatókon. És mi ott vagyunk, kicsit bábáskodunk afölött, hogy töltsé be ez a csomag azt a szerepet, amit szeretnénk, hogy betöltsön.

– Ezek a tervek, amelyeket most elmondta, elég sok szellemi és anyagi tőkét igényelnek. Fontos, hogy van-e valamiféle kormányzati akarat? Mostanában nyilvánosságra került az Informatikai Minisztériumnak a koncepciója, amelyben a hazai információs társadalom fejlődésével kapcsolatban foglaltak meg téziseket. A minisztérium vagy általában a döntéshozók súlyának megfelelő módon tekintenek a távmunkára? Látsz-e a távmunkával kapcsolatos koncepciót abban a tervezetben, programban, amit az Informatikai Minisztérium kiadott?

– A civil szervezet képviselője, amikor egy ilyen kérdésre válaszol, megpróbál szimpatikusan nyilatkozni az adott kor-

mányzatról. Én nem vagyok egy behízsgő modorú ember, de itt most kézzelfogható az, hogy jól viszonyulnak a távmunkához. Bejelentkeztünk az Informatikai Minisztériumnál, hogy itt van egy alulról jövő kezdeményezés, a munkáltatók tesznek az asztalra, egy bizonyos összeget befektetnek: egy távmunka információs hálózatot hoznak létre, hogy legyen, akin keresztül a távmunkát el lehet juttatni a megváltozott munkaképességűek irányába. Együttműködő partnere kíván lenni a kormánynak ez a kezdeményezés. Jön a nagy kérdés: mennyire érzékeny a társadalom irányából érkező hangok iránt a kormányzat. Az előtt állunk most, hogy egy együttműködési megállapodás tudjon létrejönni. Ilyenkor általában a civil szervezeteket biztatják, hogy igen, fogadókészség van. De ami többet jelent számonkérésre, az az, hogy a távmunka információs hálózatot a társadalom számára – a foglalkoztatók és az érintettek, a megváltozott munkaképességűek számára – egy országos konferenciasorozaton keresztül akarjuk ismertté tenni, hogy az érintettek legszélesebb köréhez el tudjon jutni, s azt tapasztaltuk, hogy első szóra, amikor mondtuk, hogy lesz ez a konferenciasorozat, számíthatunk arra, hogy a kormányzati oldalról a felelősök, akik autentikusan válaszokat tudnak adni a felmerülő kérdésekre eljönnek, első szóra jöttek. Legutóbbi konferenciánkon Simon Gábor úr, a Távmunka Tanács elnöke délelőtt Jászárokszalláson volt, nyilván ott is eleget szeretett volna tenni a felkérésnek, és onnantól átutózva az országot, sietett hozzánk Dorogra, hogy ott tudjon lenni velünk. Tehát ezek a gyakorlati dolgok, hogy ott vannak, jelen vannak, ezek azért biztatóak.

– Most elárulok egy titkot a hallgatók számára, hogy szeretnénk a Civil Rádióban a távmunkával úgy foglalkozni, hogy Simon úr is velünk lenne. Szeretnénk, ha hivatalos helyről is elhangzanának gondolatok. Már csak azért is, mert annál autentikusabb azért nem létezik.

– Így igaz, és ez mindig ösztönző mindannyiunknak.

– Igen, és ha ez a Civil rádióban hangzik el, akkor ennek duplán örülünk. Arról nem is szólva, hogy te pedig elsőkézből hallod majd a válaszait.

– Igen, nekem ez nagyon hasznos lehet. Mi a Civil rádióval közel három éve munkakapcsolatban vagyunk, mi azt is szeretnénk, hogy a Civil rádió részéről, a Katolikus rádió részéről fogalmazódna meg elsőként a javaslatok.

– Katolikus rádió?

– Igen. A Katolikus rádióknak is segítő munkája az üzenet eljuttatása. A megváltozott munkaképességűekért, ha valaki tesz, annak van egyfajta küldetése, annak meg kell legyen egyfajta komolysága. Nem bántva a kereskedelmi rádiókat, de mi nagyon szeretjük, ha a mi híreinkről a Civil rádió, a Katolikus rádió, a Vörösmarty rádió számol be. Nagyon jók a visszajelzések.

– Köszönöm, hogy itt voltál, két hét múlva remélem, hogy újra találkozunk. Addigra már elkészül az új honlapotok, ahol nagyon sok információhoz lehet majd hozzájutni. Addig ideje mindenkinek elgondolkodni arról, hogy a távmunkába beszál-e vagy nem.

– Én is köszönöm, örömmel jövök el majd két hét múlva is.
A beszélgetést készítette: Horváth László.